

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Gramatyka opisowa języka rosyjskiego		9.3.0293	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Rosyjskiego i Przekładoznawstwa			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Ewa Konefał; prof. UG, dr hab. Zoja Nowożenowa; dr Wanda Stec; dr Tatiana Kananowicz; dr hab. Magdalena Jaszczewska; prof. UG, dr hab. Alicja Pstyga			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		17	
Wykład, Ćw. audytoryjne, Ćw. laboratoryjne		1 semestr wykład: 1 ECTS	
Sposób realizacji zajęć		1 semestr ćwiczenia: 2 ECTS	
zajęcia w sali dydaktycznej		2 semestr wykład: 3 ECTS	
Liczba godzin		2 semestr ćwiczenia: 3 ECTS	
Ćw. audytoryjne: 90 godz., Wykład: 105 godz., Ćw. laboratoryjne: 30 godz.		3 semestr wykład: 2 ECTS	
		3 semestr ćwiczenia: 2 ECTS	
		4 semestr wykład: 2 ECTS	
		4 semestr ćwiczenia: 2 ECTS	
Termin realizacji przedmiotu			
2020/2021 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- rosyjski - polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Rozwiązywanie zadań		- Zaliczenie na ocenę	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- Zaliczenie (zal)	
- indywidualna praca ze studentem i nagrywanie tekstu		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		zaliczenie pisemne i ustne (po semestrze 1)	
		egzamin ustny (po semestrze 2, 3, 4)	
		Podstawowe kryteria oceny	

W semestrze 1 student otrzymuje zaliczenie na podstawie:
obecność na zajęciach – 40%
zaliczenie pisemne – 60%.

W semestrze 2,3,4 student otrzymuje zaliczenie na podstawie:
• obecności, czynnego udziału w ćwiczeniach, systematycznego przygotowywania w formie ustnej oraz pisemnej zagadnień wskazanych przez Prowadzącego – 40%,
• pozytywnie zaliczonych prac kontrolnych i ćwiczeń po opracowaniu poszczególnych partii materiału – 60%.

Egzamin w semestrze 2, 3, 4 obejmuje:
• odpowiedź ustną na jedno z wylosowanych zagadnień teoretycznych oraz zadanie praktyczne związane z analizą gramatyczną (leksykalną, słowotwórczą, morfologiczną oraz składniową) jednostek wylosowanego fragmentu tekstu.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

zakładany efekt kształcenia	egzamin ustny	kolokwium	analiza tekstów z dyskusją	rozwiązywanie zadań
	Wiedza			
K_W06	x	x	x	x
K_W12	x	x	x	x
	Umiejętności			
K_U01	x	x	x	x
K_U02	x	x	x	x
K_U03	x	x	x	x
K_U06	x	x	x	x
K_U11	x	x	x	x
K_U12	x	x	x	x
K_U14	x	x	-	-
	Kompetencje			
K_K01	x	x	x	x

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

warunkiem uczestnictwa w zajęciach począwszy od 2 semestru jest zdanie egzaminu z Gramatyki opisowej języka rosyjskiego w semestrze bezpośrednio poprzedzającym realizację przedmiotu (student , aby uczestniczyć w zajęciach z Gramatyki opisowej języka rosyjskiego w semestrze 2 musi zdać egzamin po semestrze 1 itd.). W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

student powinien posiadać podstawową wiedzę obejmującą zakres gramatyki języka polskiego na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.

Cele kształcenia

Nabycie, systematyzacja i ugruntowanie wiedzy z zakresu gramatycznej budowy jednostek współczesnego języka rosyjskiego oraz reguły ich konstrukcji na wszystkich poziomach systemu językowego: fonetycznym, leksykalnym, słowotwórczym, morfologicznym i składniowym.
Przygotowanie do samodzielnej analizy gramatycznej wypowiedzi na wszystkich płaszczyznach współczesnego języka rosyjskiego.

Treści programowe

Treści programowe

A. Problematyka wykładów:

W semestrze 1:

Fonetyka: Charakterystyka podstawowych pojęć z zakresu fonetyki (fonetyka, działy fonetyki, zastosowanie fonetyki; głoska, sylaba, artykulacja, artykulacja podstawowa, artykulacja dodatkowa fazy artykulacyjne wyrazu (nagłos, wygłos); narządy mowy; prozodia, akcent swobodny, akcent stały, akcent wyrazowy, zestrój wyrazowy, kłytyka, enkłytyka, prokłytyka; intonacja, typy intonacji w j. rosyjskim), fonologii (fonem, fonologia, opozycja fonologiczna, typy opozycji fonologicznych), grafii (grafia, litera, zależność pomiędzy literą a głoską, alfabet rosyjski, zarys historii cyrylicy, litery jotowane – ich funkcja; sylabiczna zasada grafii rosyjskiej). Charakterystyka systemu konsonantycznego i wokalicznego języka rosyjskiego ze wskazaniem różnic pomiędzy systemem fonetycznym języka polskiego i języka rosyjskiego.

W semestrze 2:

Leksykologia: Przedmiot badań leksykologii. Relacje znaczeniowe: polisemia, homonimia, synonimia, antonimia, paronimia. Kształtowanie się i rozwój słownictwa rosyjskiego. Procesy aktualizacji i dezaktualizacji słownictwa. Rozwarstwienie stylistyczne, funkcjonalne i geograficzne słownictwa rosyjskiego. Frazeologia języka rosyjskiego. Podstawy leksykografii. Słowotwórstwo: Podstawowe pojęcia. Derywant a derywat, budowa derywatu

(podstawa słowotwórcza i formanty, typy formantów). Pojęcie morfemu, klasyfikacja morfemów. Sposoby tworzenia wyrazów (morfologiczny i niemorfologiczny). Jednostki systemu słowotwórczego. Derywaty złożone w języku rosyjskim. Analiza wyrazu – morfologiczna i słowotwórcza.

W semestrze 3:

Morfologia: Kategorie gramatyczne współczesnego języka rosyjskiego. Podział na części mowy. Kategorie gramatyczne i odmiana rzeczownika. Podział przymiotników ze względu na znaczenie (przymiotniki względne, jakościowe i dzierżawcze). Krótka i pełna forma przymiotnika. Stopniowanie i odmiana przymiotnika. Liczebnik: kategorie gramatyczne, podział ze względu na znaczenie, odmiana. Zaimek: podział i odmiana. Kategorie gramatyczne czasownika. Bezokolicznik. Czasowniki dokonane i niedokonane. Czasowniki tranzytywne i nietranzytywne. Czasowniki zwrotne. Kategoria czasu, osoby i liczby czasownika. Typy odmiany czasowników rosyjskich. Strona czynna i bierna czasownika. Formy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych. Przysłówki. Niesamodzielne części mowy.

W semestrze 4:

Składnia: Typy związków wyrazowych ze względu na strukturę oraz relacje pomiędzy komponentami związku. Związek zgody, rządu i przynależności. Rodzaje zdań pojedynczych. Główne (podmiot, orzeczenie) i drugorzędne (przydawka, dopełnienie, okolicznik) części zdania – rodzaje i sposoby ich wyrażenia. Typy zdań jednoczłonowych. Dodatkowe komponenty zdania – szereg, człon wyodrębniony, wtrącenie, wypowiedzenie nawiasowe, zwroty adresatywne. Typy zdań podrzędnie złożonych. Typy zdań współrzędnie złożonych. Bezspójnikowe zdania złożone. Zdania wielokrotnie złożone.

B. Problematyka ćwiczeń:

W semestrze 1:

Fonetyka: Rozróżnianie głosek i fonemów, fazy wyrazu, podział wyrazów na sylaby, określanie sylaby ze względu na to, czy jest ona otwarta czy zamknięta, określenie istoty rosyjskiego akcentu wyrazowego (swobodny: ruchomy i nieruchomy akcent) oraz funkcji, jaką spełnia akcent w j. rosyjskim; wydzielanie sylab wraz ze wskazaniem na bardziej dynamiczny charakter rosyjskiego akcentu wyrazowego niż ma to miejsce w j. polskim. Samogłoski w pozycji akcentowanej i nieakcentowanej: labializacja dźwięków o i u wraz ze wskazaniem na różnice pomiędzy j. polskim i j. rosyjskim. Articulacja samogłosek akcentowanych i nieakcentowanych w wyrazach rosyjskich z naciskiem na rozróżnienie stopnia redukcji samogłosek nieakcentowanych – I i II stopnia.

W semestrze 2:

amarycznego współczesnej ruszczyzny. Leksykologia: Wyraz jako jednostka systemu leksykalnego. Pojęcie relacji semantycznej, podstawowe relacje semantyczne (antonimia, synonimia, homonimia i zjawiska zbliżone do homonimii, wyrazy jednoznaczne a polisemia, rodzaje polisemii, paronimia). Kształtowanie się i rozwój słownictwa rosyjskiego – słownictwo rdzenne i zapożyczone, rodzaje zapożyczeń. Procesy aktualizacji i dezaktualizacji słownictwa rosyjskiego – historyzmy, archaizmy, neologizmy. Rozwarstwienie stylistyczne słownictwa – style funkcjonalne. Funkcjonalne i geograficzne rozwarstwienie słownictwa rosyjskiego – słownictwo ogólne i o ograniczonym zasięgu użycia, dialektyzmy, słownictwo środowiskowe i żargony, słownictwo zawodowe i terminologie. Frazeologia języka rosyjskiego – charakterystyka związków frazeologicznych, funkcje frazeologizmów, podziały frazeologizmów. Podstawy leksykografii – podstawowe typy słowników, przegląd słowników, struktura artykułu hasłowego. Słowotwórstwo języka rosyjskiego: Podstawowe pojęcia słowotwórstwa – motywacja słowotwórcza, wyraz motywowany i motywujący, parafraza słowotwórcza, derywant a derywat, budowa derywatu (podstawa słowotwórcza i formanty, typy formantów słowotwórczych). Pojęcie morfemu, klasyfikacja morfemów. Sposoby tworzenia wyrazów (morfologiczny i niemorfologiczny). Jednostki systemu słowotwórczego: typ, kategoria i gniazdo słowotwórcze. Derywaty złożone – rodzaje, budowa. Analiza wyrazu – morfologiczna i słowotwórcza. Słowotwórstwo części mowy.

W semestrze 3:

Morfologia: Rzeczownik: kategorie gramatyczne i odmiana. Przymiotniki względne, jakościowe i dzierżawcze. Pełna i krótka forma przymiotnika. Stopniowanie i odmiana przymiotników. Podział liczebników ze względu na znaczenie, odmiana. Rodzaje zaimków i ich odmiana. Czasowniki dokonane i niedokonane. Czasowniki tranzytywne i nietranzytywne. Czasowniki zwrotne. Odmiana czasownika. Strona czynna i bierna czasownika. Formy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych. Przysłówki. Niesamodzielne części mowy.

W semestrze 4:

Składnia: Typy związków wyrazowych ze względu na strukturę oraz relacje pomiędzy komponentami związku. Związek zgody, rządu i przynależności. Rodzaje zdań pojedynczych. Główne (podmiot, orzeczenie) i drugorzędne (przydawka, dopełnienie, okolicznik) części zdania – rodzaje i sposoby ich wyrażenia. Typy zdań jednoczłonowych. Dodatkowe komponenty zdania – szereg, człon wyodrębniony, wtrącenie, wypowiedzenie nawiasowe, zwroty adresatywne. Typy zdań podrzędnie złożonych. Typy zdań współrzędnie złożonych. Bezspójnikowe zdania złożone. Zdania wielokrotnie złożone.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

W semestrze 1 (Fonetyka):

Bartoszewska J., Фонетическая система современного русского языка, Gdańsk 1995.

Bartoszewska J., Jaszczewska M., Patocka U., Современные русские язык. Упражнения (фонетика, фонология, орфоэпия, графика, орфография), Gdańsk 2000.

Grzybowski S., Zarys fonetyki opisowej języka rosyjskiego (wraz z ćwiczeniami). Skrypt dla studentów filologii rosyjskiej, Toruń 2007.

Grzybowski S., Olechnowicz M., Wawrzyńczak J., Gramatyka opisowa języka rosyjskiego. Cz. 1. Fonetyka, fonologia, pismo, Warszawa 1986.

Marciszewska M., Śladkiewicz Z., Ćwiczenia z fonetyki języka rosyjskiego dla początkujących, Gdańsk 2015.

Караванова Н.Б., Слушаем живую русскую речь. Пособие по аудированию для иностранцев, изучающих русский язык, Москва 2013.

W semestrze 2 (Leksykologia i słowotwórstwo):

Земская Е.А., Современные русские язык. Словообразование, Москва 1973.

Земская Е.А., Словообразование как деятельность, Москва 1992.

Крысин Л.П., Современный русский язык. Лексическая семантика. Лексикология. Фразеология. Лексикография: учебное пособие для студ. учреждений высш. проф. образования, Москва 2013.
 Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А., Современный русский язык, Москва 2004. (lub inne wydanie)
 Современный русский язык: Теория. Анализ языковых единиц, под ред. Е.И. Дибровой, Москва 2001.
 Lachur Cz., Współczesny język rosyjski. System gramatyczny (z ćwiczeniami), Kepa 2006.
 Piasecka A., Rosyjska frazeologia i frazeografia. Skrypt z ćwiczeniami do nauki języka rosyjskiego dla studentów filologii rosyjskiej, Łódź 2012.
 Pstyga A. Nowe słownictwo rosyjskie: struktura formalna i semantyczna rzeczownika, Gdańsk 1994.
 Wierzbiński J., Semantyka słowa. Kategoria semantyki leksykalnej (podręcznik do nauki języka rosyjskiego), Łódź 2011.
 Zmarzer W., Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego, Cześć 2: Leksyka, Słowotwórstwo, pod. red. A. Bartoszewicza i J. Wawrzyńczyka, Warszawa 1987.

W semestrze 3 (Morfologia):

Зализняк А.А., Грамматический словарь русского языка: Словоизменение. 4-е изд., испр. и доп., Москва 2003.
 Панова Г.И., Морфология русского языка. Энциклопедический словарь-справочник, Москва 2010.
 Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А., Современный русский язык, Москва 2001.
 Lachur Cz., Współczesny język rosyjski. System gramatyczny (z ćwiczeniami), Opole 1998.

W semestrze 4 (Składnia):

Новоженова З.Л., Русское глагольное предложение: структура и семантика, Słupsk 2001.
 Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А., Современный русский язык, Москва 2001.
 Lachur Cz., Współczesny język rosyjski. System gramatyczny (z ćwiczeniami), Opole 1998.

B. Literatura uzupełniająca:

W semestrze 1 i 2:

Фомина М.И., Лексика современного русского языка, Москва 1973.
 Wojan K., Przypadkowe i nieprzypadkowe wędrowki leksemów, Gdańsk 2010.

W semestrze 3:

Краткая русская грамматика, под ред. Н.Ю. Шведовой и В.В. Лопатина, Москва 1989. (lub inne wydanie)
 Русская грамматика. Т. 1. Фонетика, фонология, ударение, интонация, словообразование, морфология, ред. Н.Ю. Шведова, Москва 1980 (2005).

W semestrze 4:

Золотова Г.А., Синтаксический словарь, Москва 2011.
 Русская грамматика. Том 2. Синтаксис, ред. Н.Ю. Шведова, Москва 1980 (2005).

Kierunkowe efekty kształcenia	Wiedza
K_W01; K_W02; K_W03; K_W06; K_W10; K_W12 K_U01; K_U02; K_U03; K_U06; K_U11; K_U12; K_U14 K_K01	K_W06; K_W12 Student <ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie terminologię specjalistyczną oraz ma uporządkowaną wiedzę w zakresie gramatyki języka rosyjskiego. • Zna i rozumie podstawowe metody badawcze polegające na analizie i interpretacji językowych wytworów kultury przy zastosowaniu właściwych lingwistycznych narzędzi warsztatu filologa.
	<b data-bbox="703 1585 858 1619">Umiejętności K_U01; K_U02; K_U03; K_U06; K_U11; K_U12; K_U14 Student <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zdobywać, selekcjonować, analizować i utrzymywać wiedzę z wykorzystaniem różnych źródeł w sposób uporządkowany i systematyczny. • Opanował i stosuje umiejętności badawcze w zakresie językoznawstwa korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego. • Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego. • Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla językoznawstwa. • Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe zagadnienia właściwe dla językoznawstwa w pracy nad wybranymi tematami w języku rosyjskim i polskim. • Komunikuje się w języku ojczystym i języku kierunkowym, czyli rosyjskim, z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk

	humanistycznych. • Prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie, z zastosowaniem różnorodnych nowoczesnych metod i technik.
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01 Student ma świadomość zakresu swojej wiedzy filologicznej i umiejętności fachowych oraz rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju własnych kompetencji.
Kontakt	
ewa.konefal@ug.edu.pl	